

NIEUWSBRIEF

Historisch Genootschap Midden-Kennemerland en Museum Kennemerland
Westerhoutplein 1, 1943 AA Beverwijk

jaargang 11

nummer 29

issn: 1382-9351

september 2003

Jan van der Linden signeert *Een straatje om in Beverwijk*

13 september:

Gemeentedag 'Beverwijk Uit de Kunst'

Op zaterdag 13 september 2003 organiseert de gemeente Beverwijk in samenwerking met Cultureel Café Camille de manifestatie *'Beverwijk Uit de Kunst'*. Op en rond het Kerkplein vinden muziek-, zang-, dans- en theateroptredens plaats. Op de informatiemarkt presenteren culturele verenigingen, sportclubs, maatschappelijke instellingen en gemeentelijke diensten zich aan het publiek. Er zijn literaire activiteiten en een boekenmarkt bij de bibliotheek; popbandjes spelen een marathon in de grote zaal van het Kennemer theater; in de kleine zaal worden artfilms en filmtrailers vertoond; er is een gedichtenwaterfall; Beverwijkse kunstenaars maken buiten een panelenexpositie; concerten in de Grote Kerk, dj's in de Wijkertoren, een korenfestival, straattheater, Tai chi-demonstraties, kinderactiviteiten en natuurlijk hapjes en drankjes in de open lucht.

De informatiemarkt begint om 11.00 uur en eindigt om 17.00 uur. De optredens beginnen ook om 11.00 uur en gaan 's avonds door tot ongeveer 23.00 uur. Alle evenementen zijn gratis toegankelijk.

Het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland en het Museum Kennemerland zullen gezamenlijk een kraam op het Kerkplein bemannen. We hopen daar veel nieuwe leden te kunnen werven. Alle nieuwe uitgaven zullen in deze kraam te koop zijn, waaronder natuurlijk ook de vernieuwde uitgave van het straatnamenboek van Jan van der Linden: *Een straatje om in Beverwijk*. Wie daarvan een exemplaar uit de eerste oplage heeft kan dit nog omruilen voor de verbeterde versie.

Tussen 13:00 en 17:00 uur zal de auteur Jan van der Linden aanwezig zijn om uw exemplaar te signeren.

Contributie 2003

De mensen, waarvan we nog geen contributie over 2003 hebben ontvangen, hebben een herinneringsbrief gekregen. Toch is er nog een aantal die niet hebben gereageerd. Gebleken is dat in een aantal gevallen de contributiebetalingsoverdracht wel verstrekt was aan de (Post-)bank, maar deze niet was uitgevoerd! Ook zijn er gevallen bekend waaruit blijkt dat de afschrijving is verricht, doch enkele dagen later weer is teruggeboekt, al of niet met de mededeling dat het rekeningnummer niet overeenstemt met de bijbehorende naam. Zeer vreemd, want de acceptgirokaarten zijn voorbedrukt met de juiste gegevens. Dit zou echt een computerfout genoemd kunnen worden. Wilt U, als U een herinnering heeft ontvangen, dit nog eens nakijken of anders contact opnemen met de penningmeester, telefoon 0251-227123.

Uw ledenbulletin blijft voor u gereserveerd.

Bij voorbaat dank voor Uw medewerking

Agenda historische activiteiten

1 september Inloopavond

Aanvang 20:00, Museum Kennemerland

13 september Gemeentedag op Kerkplein

Zie artikel hiernaast

13 & 14 september Open Monumentendag

gehele maand september: Stellingmaand

Twintig vestingwerken van de Stelling van Amsterdam zijn in september op een of meerdere dagen te bezoeken

6 oktober excursie

Op maandag 6 oktober worden we om 20.00 uur verwacht in het Informatiecentrum "de Duynkant" van de werkgroep Oud Castricum. Dit gebouw ligt aan de Kramersweg (de weg achter het station Castricum) even voorbij de kaasfabriek op de hoek van de Geversweg. Voor de spoorwegovergang bij Castricum dus links af!

Het informatiecentrum laat ons een belangrijk deel van de historie van Castricum zien, zowel op panelen als in computersystemen. Het is een schoolvoorbeeld hoe een informatiecentrum kan worden opgezet. Omdat het tevens een werkavond van de vereniging is, krijgen we een goed beeld hoe anderen dat doen. We kunnen er allemaal weer iets van opsteken. Wilt U meerijden? Bel IJs Luttik 227123.

3 november lezing

Op deze maandag zal Piet Diemeer een dia-lezing geven over de boerderijen en het boerenleven van Heemskerk, maar ook Beverwijk komt aan bod! Het belooft een interessante avond te worden.

Aanvang 20:00 Museum Kennemerland

1 december Inloopavond

Aanvang 20:00 Museum Kennemerland

Openingstijden Museum Kennemerland

Tot en met 14 september op zaterdag, zondag en woensdag van 14:00 tot 17:00 uur.

Gedurende de wintermaanden

op zondagmiddag van 14:00 tot 16:30 uur.

Op feestdagen is het Museum gesloten.

Leden van het Historisch Genootschap hebben, met partner, gratis toegang.

Zaterdag 13 september, Open Monumentendag, is het museum geopend van 10:00 tot 17:00 uur.

SAMENWERKING MUSEUM KENNEMERLAND en HISTORISCH GENOOTSCHAP MIDDEN-KENNEMERLAND

Zoals U al op de jaarvergadering van 22 maart j.l. is medegedeeld en uitvoerig aldaar besproken, is er verschil van inzicht ontstaan tussen beide besturen. Deze zijn voornamelijk te wijten aan het feit dat het Museumbestuur conform de statuten de regionale en meer maatschappij- en klantgerichte koers heeft ingezet. Zoals beloofd op de jaarvergadering zouden wij U op de hoogte houden van de ontwikkelingen. Bij deze.

Beide voorzitters hebben inmiddels twee keer met elkaar gesproken over de ontstane situatie. Beide gesprekken zijn op een plezierige manier verlopen en we hebben de aandachtspunten in kaart gebracht. Het HGMK zal er mee moeten leren leven dat Museum Kennemerland geen verlengstuk is van de vereniging. Het Museumbestuur wil graag met het HGMK op een constructieve en meer moderne manier samenwerken. Het HGMK ziet zichzelf als de grootste supportersclub van het museum.

Het Museum wil in kwalitatieve zin groeien. Zolang dat in Beverwijk kan plaatsvinden, wil het HGMK hen daarbij van harte ondersteunen. Nu is het nog zo dat volgens de statuten beide voorzitters qualitate qua lid zijn over en weer van beide besturen. Hiervoor willen we een

andere structuur ontwikkelen, maar wel zo dat er geregeld overleg is. Beiden willen de activiteiten op elkaar afstemmen en afbakenen, zodat we elkaar aanvullen, versterken en niet tegenwerken.

Over de financiële verhouding tussen beide instanties komen we nog te spreken. U ziet: er zijn een aantal stappen gezet in de richting van de nieuwe samenwerking. De sfeer is goed en de wil is bij beide partijen duidelijk aanwezig om er iets goeds van te maken! Op de volgende bijeenkomst worden beide secretarissen ook uitgenodigd en daarna ook beide penningmeesters. We hopen in een volgende Nieuwsbrief iets concreter te kunnen zijn over de nieuwe samenwerking.

w.g. J.G. Frerichs en drs A. Schweitzer

Museumflitsen

Op vrijdag 14 juni opende de burgemeester van Beverwijk, drs Th. L. N. Weterings, de nieuwe tentoonstelling "Midden-Kennemerland InZicht". Deze magnifieke tentoonstelling, met vele unieke bruiklenen die de komende decennia waarschijnlijk niet meer bij ons te zien zullen zijn, werd tot nu toe door ruim 200 personen bezocht. (Vorig jaar kwamen in dezelfde periode slechts 86 mensen over de drempel van ons museum!)

Van de meer dan 700 leden van het Historisch Genootschap bezochten er ongeveer 80 tot nu toe deze bijzondere tentoonstelling. De overige 620 leden kunnen nog tot en met 14 september op woensdagmiddag, zaterdagmiddag en natuurlijk ook op zondagmiddag van de gelegenheid gebruik maken om de vele interessante stukken, waaronder de fascinerende handschriftkaart van Daniel van Breen uit 1648, te komen bekijken.

Na 14 september zal de huidige tentoonstelling, die deel uitmaakt van de provinciale manifestatie LandInZicht, nog gedurende enige tijd worden voortgezet. Verschillende bruiklenen zullen dan echter moeten worden vervangen door andere objecten, die toch steeds zullen helpen *inzicht* aan de bezoekers te geven in Midden-Kennemerland en de veranderingen die er door de eeuwen heen hebben plaatsgevonden.

Museum Kennemerland presenteerde op vrijdag 18 juli een fietsroutekaart van Midden-Kennemerland met bijbehorend verklarend boekje. Voor slechts 3 Euro kan de koper hiervan een of meerdere tochten maken langs de vele monumenten van Heemskerk, Beverwijk en Velsen die erin beschreven staan.

Ook voor niet-fietsers is het boekje, dankzij de heldere beschrijvingen een waardevol bezit. Het is voorzien van een voorwoord door drs A. Schweitzer, de voorzitter van ons museumbestuur, waarin hij onder meer de schetsen voor een nieuwe toekomst in onze kleine museumwereld geeft. De eerste exemplaren werden op die zaterdagmiddag door wethouder Ton Kooiman overhandigd aan de oud-wielrenners Ab Geldermans en Gerrit Voorting. Op een tandem reden zij het museum uit om als eersten (een stukje van) de fietsroute te verkennen.

Museum Kennemerland is in de schrijvende lokale en regionale pers de laatste maanden regelmatig present geweest. Een interview met voorzitter Fred Schweitzer en de tandem-stunt van de oud-wielrenners waren daarvan de hoogtepunten.

Museum Kennemerland kan nog steeds vrijwilligers gebruiken. Aad Kok, telefoon 228 755 komt graag met potentiële medewerkers in contact.

Cursussen

Ook dit jaar zal begin september een nieuw programmaboekje verschijnen van de Stichting Museaal en Historisch Perspectief, met een overzicht van cursussen genealogie, paleografie en diverse historische cursussen.

Het programmaboekje kan aangevraagd worden bij de Stichting Museaal en Historisch Perspectief, telefoon 023-5531498, of via e-mail bij info@mhp-nh.nl

Meer informatie is te vinden op www.mhp-nh.nl.

Het programmaboekje zal na verschijnen in het Museum Kennemerland ter inzage komen te liggen.

U kunt uw oude exemplaar ook tijdens de Gemeentedag omruilen, en -in de middaguren- laten signeren door de auteur.

In Memoriam

Op 15 juni ontvingen wij het bericht dat

Jacques Brantjes

overleden was. Nadat hij een paar jaar geleden van een eerste hersenbloeding behoorlijk was hersteld en hij zijn vrijwilligerswerk in ons museum weer had opgevat, moest hij eind maart/begin april met delfde problemen opnieuw in het ziekenhuis opgenomen worden.

Wij wensen zijn familie veel sterkte en danken hem voor zijn jarenlange werk voor Museum Kennemerland.

KNOWN UNTO GOD ⁽¹⁾

het verslag van een speurtocht

Wie Wijk aan Zee binnenkomt, zal de Nederlands Hervormde kerk niet snel over het hoofd zien. Rond deze kerk bevindt zich een kleine begraafplaats met een bijzonder graf. Het is het graf van een onbekende Engelse luchtmachtkorporaal wiens stoffelijk overschot op 6 april 1945 op het strand bij Velsen werd gevonden, slechts kort voor de bevrijding.

Nu is het zo dat er in Nederland veel graven zijn te vinden van geïdentificeerde en ongeïdentificeerde Geallieerde luchtmachtmilitairen die in de regel zijn omgekomen tijdens een crash van hun vliegtuig. Wat dit graf echter zo bijzonder lijkt te maken is het feit dat het hier een korporaal van de RAF betreft, een rang die doorgaans niet in vliegtuigen was te vinden. Het aantal vermiste korporeals ligt dan ook beduidend lager dan de vele honderden, zo niet duizenden vermiste bemanningsleden van vliegtuigen die boven Nederland en de Noordzee verloren gingen. Daarom leek de kans dan ook groter dan ooit te kunnen achterhalen wie hij had kunnen zijn.

In de loop van dit onderzoek is getracht te achterhalen wie deze korporaal zou kunnen zijn, in de hoop wellicht in de toekomst tot een definitieve vaststelling te komen en er achter te komen hoe hij uiteindelijk in Wijk aan Zee terecht kwam.

Het bleek echter eenvoudiger te zijn uit te vinden hoe de ongelukkige korporaal waarschijnlijk om het leven was gekomen, dan om met enige zekerheid te achterhalen wie het geweest was.

Het is vooralsnog niet gelukt om de identiteit te achterhalen van de korporaal.

Het is echter wel gelukt om een grote hoeveelheid gegevens te achterhalen betreffende een gebeurtenis in 1944 die, in mijn ogen althans, hoogstwaarschijnlijk de reden is dat de betreffende korporaal in Wijk aan Zee belandde.

De meeste informatie beschreven in dit verslag richt zich dan ook op die noodlottige gebeurtenis en er is getracht inzichtelijk te maken waarom het waarschijnlijk is dat de korporaal bij die gebeurtenis om het leven is gekomen.

Tot mijn grote blijdschap heb ik, met behulp van veel mensen en instanties, een grote hoeveelheid informatie kunnen achterhalen. Op basis van al die informatie is de hieronder beschreven informatie tot stand gekomen.

April 1945

6 april 1945

Op 6 april 1945, niet lang voor de capitulatie van de Duitse strijdkrachten in Nederland werd op het strand bij Velsen, nabij Wijk aan Zee, het lichaam van een onbekende militair gevonden.

Van deze vondst en het daarop volgende onderzoek door de plaatselijke politie zijn dagrapporten opgemaakt. Een afschrift van deze rapporten uit 1946 en een brief van de burgemeester aan het Internationale Rode Kruis is hiervan bewaard gebleven. Ik zal me in dit onderzoek beperken tot het politierapport.

Het politierapport

Het onderstaande is een samenvatting van relevante feiten uit het politierapport, opgemaakt 8 april 1946.

Geborgen werd op 13 april 1945 bij kilometerpaal 54 een aangespoeld lijk van een vermoedelijk Engelse militair. Het lichaam was reeds in verregaande staat van ontbinding en niet meer herkenbaar. De lengte bedroeg ongeveer 1.65 m. en beide handen ontbraken vanaf de polsen. Het lichaam was gekleed in een blauw marinejack met op de rechter bovenmouw een dubbele chevron ⁽²⁾ met daarboven nog zichtbaar een gedeelte van een

vleugel. Vermoedelijk het teken van de RAF. Verder droeg het lichaam een lange blauwe broek, nauwsluitend van onderen, een blauwe trui, zwarte rijgschoenen met ijzeren beslag en leren vetters welke om de enkels waren geknoopt en dikke grijze sokken met sokhouders. De onderkleding was geheel vergaan.

Op het lichaam werd tevens een sigarettenaansteker, merk "Polo", en 3 Engelse muntstukken gevonden. Ook werd een in een zakdoek gewikkeld kunstgebit gevonden. Tevens is door getuigen waargenomen dat Duitse militairen een portefeuille van het lichaam hebben weggenomen.

De begrafenis en het onderzoek

Het lichaam is omstreeks 6 april 1945 aangetroffen op het strand bij Velsen ter hoogte van strandpaal 54 doch pas op 13 april geborgen op last van de Ortscommandant ⁽³⁾. Het lichaam is onderzocht door de plaatselijke politieman Ypma in het bijzijn van zijn zoon. Het slachtoffer is vervolgens op 14 april omstreeks 18.00 begraven op de begraafplaats van de Ned. Hervormde Kerk te Wijk aan Zee in bijzijn van de zoon van dhr. Ypma. Vanwege het feit dat de pont tussen Ijmuiden en Velsen

(1) Vrij vertaald, "Bekend bij God" (R. Kipling) Standaard aangebracht op de graven van ongeïdentificeerde Gemenebest militairen uit de beide wereldoorlogen.

was stilgelegd en ook op de spoorbrug slechts mondjesmaat mensen werden toegelaten was het niet mogelijk het lichaam in Velsen te begraven zoals oorspronkelijk de bedoeling was. Op het graf werd oorspronkelijk een houten kruis aangebracht met daarop de tekst "onbekende Engelse vlieger." Het plaatselijke Duitse kwartier was gevestigd in hotel "Klein Zwitserland" te Wijk aan Zee. Tijdens de oorlog werden bezittingen van te Wijk aan Zee aangespoelde militairen daar opgeslagen en wellicht is ook de portefeuille waarvan melding wordt gemaakt daar opgeslagen geweest, al is de mogelijkheid ook groot dat de eerder vermelde Duitse militairen de portefeuille hebben achtergehouden.

Het Canadese leger schijnt na de Duitse capitulatie het Duitse archief in beslag te hebben genomen. Wat zeker is, is dat na de capitulatie van de Duitsers plaatselijke bewoners souvenirs uit de desbetreffende percelen hebben weggenomen.

Waarom het lichaam pas is geborgen op 13 april terwijl het reeds op 6 april werd aangetroffen is niet met zekerheid te zeggen, doch waarschijnlijk heeft dit te maken met desinteresse van de ter plaatse gelegerde Duitse troepen. Naarmate de oorlog

(2) Rangonderscheidingsteken korporaal

(3) Plaatselijke Duitse Commandant, genaamd Haltehoff

duurde en zich in het nadeel van Duitsland leek te beslissen werden aangetroffen lichamen met steeds minder respect behandeld.

Wilde men in het begin van de oorlog aangetroffen lichamen nog vaak met militaire eer begraven, ging men in een later stadium van de oorlog hier beduidend minder zorgvuldig mee om.

Zo is er bijvoorbeeld een geval bekend van een bij Monnickendam gesneuvelde Engelse vliegenier die in 1941 door het Duitse leger met volledige militaire eer werd begraven, terwijl enkele jaren later de gesneuvelde bemanning van een op een weiland in de directe omgeving neergestorte Engelse bommenwerper pas weken later uit het wrak werd geborgen door de Duitsers.

In 1947 is er door de gravendienst van het Engelse leger een onderzoek naar het graf van de korporaal verricht waarbij de stoffelijke resten zijn opgegraven in een poging tot een identificatie te komen.

Dit onderzoek stelde vast dat het hierbij om een RAF korporaal ging doch dat identificatie niet mogelijk was wegens het ontbreken van zaken die tot een identificatie zouden kunnen leiden. Nadien is er op het graf de voorgeschreven CWGC-steen ⁽⁴⁾ geplaatst waarna ook de tekst werd aangepast.

Analyse van de mogelijkheden

Gedurende het onderzoek waren er een groot aantal theorieën betreffende de korporaal.

Er is getracht de gegevens te analyseren om tot een, in ieder geval waarschijnlijke, conclusie te komen.

Een magere man?

Uit het politierapport en het opgravingsrapport van het Engelse leger blijkt de korporaal een man met een mager postuur en ongeveer 1.65 meter lang te zijn geweest. Ook werd op het lichaam een volledig kunstgebit aangetroffen en een aansteker van een bekend merk. Beide handen waren verdwenen en het lichaam was in een dermate vergevorderd stadium van ontbinding dat het gezicht niet meer herkenbaar was en er daarom ook geen haar meer werd aangetroffen.

Hoogst ongebruikelijk werd tijdens het onderzoek door het Engelse leger in 1947 ook geen dienstnummer in de kleding aangetroffen, wat gemeengoed was in die dagen. Praktisch alle kledingstukken werden in die tijd voorzien van dienstnummer. Volgens het opgravingsrapport

was het lichaam gekleed in een standaard RAF "battledress" uniform. Er werd geen identificatieplaatje gevonden. Gezien het feit dat de korporaal beschikte over een volledig kunstgebit doet het vermoeden ontstaan dat de korporaal niet meer de zekerheid te zeggen. Uit het politierapport en opgravingsrapport blijkt, gezien de staat van ontbinding, overduidelijk dat het lichaam al lange tijd in het water gelegen moet hebben alvorens aan te spoelen. Dit zou tevens kunnen verklaren waarom de handen waren verdwenen.

Piloot, bemanningslid of airdespatcher uit geallieerd vliegtuig?

In eerste instantie leek het het meest voor de hand te liggen dat de korporaal afkomstig was uit een in zee gestort vliegtuig, vermoedelijk een Engelse bommenwerper.

Het was vrijwel meteen uitgesloten dat het hier een piloot betrof, gezien de rang van korporaal. De laagste rang voor piloot in de RAF was immers die van sergeant (F/sgt) doch doorgaans die van "Flight Officer" (F/O). Het lijkt echter evenmin waarschijnlijk dat het een bemanningslid van een bommenwerper was geweest. Dit gezien de kleding en het feit dat de rang van een bemanningslid (bijvoorbeeld boordschutter) die van sergeant (F/sgt) was. Het feit dat op het lichaam een volledig kunstgebit werd aangetroffen ondersteunt de theorie dat hij geen bemanningslid van een vliegtuig was.

Een andere mogelijkheid zou zijn dat het hier een z.g. "airdespatcher" betrof.

Een airdespatcher is degene die op bevoorradingsvluchten de vracht aan parachutes overboord gooit en als zodanig tijdelijk aan de reguliere bemanning van een bevoorradingsvliegtuig (vaak Dakota's of C-47's) was toegevoegd. Deze airdespatchers waren vaak laag in rang.

Echter gezien de kleding die op het lichaam werd aangetroffen lijkt het ook niet aannemelijk dat de korporaal als airdespatcher aan boord van een vliegtuig was ten tijde van neerstorten. Dit gezien de relatief dunne kleding en de veterschoenen. Ook is op het lichaam niets aangetroffen dat lijkt op enige vorm van vliegeniersbenodigdheden (veiligheidsriem, parachute, parachute-harnas e.d.) Ook de RAF bevestigde dat het onwaarschijnlijk zou zijn dat het hier een bemanningslid betrof. Daarom is deze mogelijkheid verder niet onderzocht.

Een Halifax in de waterleidingduinen

De heer Damen, die in een eerder stadium al heeft getracht de identiteit van de kor-

poraal vast te stellen, heeft de mogelijkheid geopperd dat het hier wellicht gaat om een vermist bemanningslid van een in de duinen bij Vogelenzang (NH) neergestorte RAF Halifax bommenwerper. Dit toestel werd op 13 april 1945 tijdens een wapendropping voor het Nederlandse verzet door Duits luchtafweergeschut neergeschoten waarbij de voltallige bemanning om het leven kwam. Op de plaats van de crash is na de oorlog een monument opgericht ter nagedachtenis aan de bemanning. Het gerucht zou de ronde doen dat de korporaal wellicht uit dit toestel afkomstig was en een vermist bemanningslid zou kunnen zijn.

Gezien het feit echter dat het lichaam van de korporaal al op 6 april 1945 is aangetroffen is dit niet mogelijk. Bovendien wordt er volgens de RAF geen bemanningslid vermist uit dit toestel. Het lijkt daarom uitgesloten dat de korporaal uit dit toestel afkomstig kan zijn geweest.

Een Handley-Page Halifax

Korporaal D.J. Wood?

Via Internet kwam ik in contact met een andere amateur-historicus die mij wees op een andere mogelijkheid.

Op 11 december 1944 kwam een zekere korporaal D.J. Wood om het leven tijdens bergings-werkzaamheden aan een RAF Sunderland watervliegtuig te Plymouth Sound, Engeland.

Dit toestel was eerder die dag tijdens een landing op zee in zwaar weer verongelukt. Tijdens de bergingswerkzaamheden explodeerden aan boord van dit toestel aanwezige explosieven met een groot aantal doden en gewonden als gevolg. Korporaal D.J. Wood, werkzaam aan het vliegtuig ten tijde van de explosie, wordt sinds die tijd vermist.

Via de RAF is deze mogelijkheid onderzocht, en dan vooral voor wat betreft de fysieke kenmerken van D.J. Wood. Deze informatie bleek echter niet meer voorhanden. Ook lijkt het gezien de afstand en stromingen niet waarschijnlijk dat deze korporaal van Plymouth Sound naar Velsen is gedreven. Deze mogelijkheid is daarom niet verder onderzocht.

(4) Engelse overheidsinstelling die verantwoordelijk is voor het onderhoud van oorlogsgraven van het Gemeenbest over de gehele wereld.

Opvarende van een schip?

Hoewel uiteraard niet volledig uit te sluiten lijkt het er toch op dat de korporaal niet uit een vliegtuig afkomstig is, anders dan wellicht als passagier. Een andere mogelijkheid zou zijn dat de korporaal afkomstig zou zijn van een schip. In dit licht is het in ieder geval niet waarschijnlijk dat de korporaal afkomstig zou zijn van een z.g. "rescuelaunch".

Dit waren snelle Engelse motorboten die op de Noordzee voeren om in zee belandde vliegtuig- bemanningsleden op te pikken. Ook weer gezien het schoeisel lijkt dit niet waarschijnlijk omdat voor zover bekend opvarenden van dergelijke schepen rubberen schoeisel droegen. Ook lijkt het niet waarschijnlijk dat een opvarende van een dergelijk schip slechts gekleed zou zijn in een battledress.

Van diverse kanten in dit onderzoek is echter gewezen op de ondergang van een schip dat een grote hoeveelheid RAF personeel aan boord had in 1944.

Dit schip, LST 420, zonk voor de kust van Oostende op 7 november 1944 na op een mijn te zijn gelopen. Het grootste deel van de opvarenden kwam hierbij om het leven. Onder hen een groot aantal korporaals van wie er nog 39 als vermist staan geregistreerd.

Alles overwegende lijkt dit voornamelijk de meest waarschijnlijke mogelijkheid te zijn. Ook de RAF deelt deze mening en van hen ontving ik een lijst met omgekomen/ vermiste opvarenden van LST 420. In het volgende hoofdstuk zal dieper worden ingegaan op het schip LST 420 aangezien het verdere onderzoek zich hierop heeft geconcentreerd.

LST 420

In dit hoofdstuk zal worden ingegaan op de ondergang van het transportschip LST 420 op 7 november 1944 voor de kust van Oostende.

Technische gegevens LST 420

Groot type landingsvaartuig, geschikt voor tanks (Landing Ship Tank) met platte bodem.

Waterverplaatsing: 1.468 ton ongeladen.
3.710 volledig geladen.

Afmetingen: 109 x 16,5 m

Max. snelheid: 10 knopen

Bewapening: 1 stuk 12 pounder lucht-afweergeschut en 6 stuks Oerlikon 20 mm. machinegeweren.

Bemanning: 7 officieren, 72 manschappen.

Bouwjaar/werf: 6 November 1942 Bethlehem Fairfield, Baltimore USA.

Een LST, gefotografeerd in 1943

De ondergang van LST 420

LST 420 vertrok op 6 november 1944 vanuit Tilbury, Engeland naar Oostende in het inmiddels bevrijde België. Er stond een zware westenwind, windkracht 7/8 met hoge golven.

LST 420 was het laatste schip in een konvooi van 5 LST's.

Aan boord waren enkele honderden RAF militairen van de RAF ground and radar unit, 2nd Tactical Air Force, een grondradareenheid van de RAF.

Oostende werd bereikt op 7 november omstreeks 13.30 uur.

Vanwege de storm mocht het konvooi de haven echter niet invaren en werd opgedragen terug te varen naar Small Downs, Engeland om daar te wachten tot de storm ging liggen. Het konvooi voer vervolgens terug met een snelheid van ca. 3 knopen tegen de wind en de stroming in.

Omstreeks 15.20 uur vond er een zware explosie midscheeps LST 420 plaats waardoor het schip in tweeën brak. De boeg stak nog enige tijd hoog uit het water, terwijl de achtersteven brandde, alvorens te zinken.

De vermoedelijke oorzaak van de explosie was een zeemijn van een type die eerder in de buurt waren geveegd. Ca. 233 opvarenden van het schip kwamen om het leven, 55 van hen waren bemanningsleden van LST 420. Slechts 22 opvarenden overleefden de ramp.

Naburige schepen (LST's 320, 200, 367, 405) hebben getracht zoveel mogelijk drenkelingen te redden. LST 367 heeft zich gepositioneerd tussen de twee helften van het geëxplodeerde schip.

Door middel van het langsrijzen hangen van grote klimnetten is geprobeerd zoveel mogelijk opvarenden aan boord te helpen. Ook is er een geval bekend van een marinier van de Royal Navy (I. Hamilton) die

zich aan een touw overboord heeft laten zakken vanaf een naburige LST in een succesvolle poging een hem bekende drenkeling te redden. Vanwege de hoge golven zijn er drenkelingen die zich aan het net wisten te klampen alsnog in zee gevallen. Tijdens de reddingswerkzaamheden is onder meer gebruik gemaakt van een Engels water-vliegtuig van het type "Walrus" en één of meer trawlerschepen. Onder de 233 slachtoffers bevonden zich een groot aantal korporaals. Van hen staan er heden ten dage nog 39 als vermist geregistreerd.

Waarom waarschijnlijk LST 420

Ook dit is uiteraard voornamelijk slechts een theorie maar gezien het voorgaande wel de meest waarschijnlijke.

Het staat inmiddels vast dat LST 420, naast haar vaste 79 koppige bemanning, een grote groep manschappen van de RAF Ground and Radar unit, 2nd. TAF aan boord had, onder wie een groot aantal onderofficieren. LST 420 was op weg naar Oostende in een zware zee, wat zou kunnen verklaren waarom de korporaal de gebitsprothese in zijn zakdoek had gedaan. Wellicht om deze in geval van zeeziekte niet te verliezen.

LST 420 zonk op 7 november 1944 wat zou betekenen dat het lichaam ruim 5 maanden in het water zou hebben gelegen. Aangezien de winter van 1944-45 bekend staat als een zeer koude is het zeer goed mogelijk dat een lichaam in zee ettelijke maanden relatief intact blijft.

De zeestromingen langs de Belgische en Nederlandse kust lopen van zuid naar noord en er zijn gevallen bekend van bij Dieppe, Frankrijk gesneuvelde Geallieerde soldaten die uiteindelijk zijn aangespoeld op de Nederlandse Waddeneilanden.⁽⁵⁾

In die zin lijkt het waarschijnlijk dat het lichaam afkomstig was uit zuidelijke richting.

(5) Desastreus verlopen Canadees/ Britse amfibische landing (1942) met als doel een tweede front te openen in Frankrijk.

LST 420 had een grote groep onderofficieren aan boord van wie velen nog vermist zijn, daarom is de kans groot dat een van hen tot aan Velsen is gedreven.

LST 420 tegenwoordig

LST 420 zonk in ca. 12 meter diep water. De twee delen van het schip kwamen op ongeveer een mijl van elkaar op de Noordzeebodem terecht en liggen daar nog altijd. De boeg van LST 420 is al in 1989 geborgen. Waarschijnlijk omdat het een gevaar opleverde voor de scheepvaart. De ondergang van LST betekende het grootste verlies aan mensenlevens aan boord van een landingsvaartuig gedurende de Tweede Wereldoorlog.

CONCLUSIE

Al het voorgaande in overweging nemende ben ik er van overtuigd dat de bewuste korporaal hoogstwaarschijnlijk een van de vele slachtoffers is van de ondergang van LST 420, al valt dit uiteraard vooralsnog niet onomstotelijk vast te stellen.

Maar gezien het tijdstip waarop het lichaam is gevonden, de omstandigheden en de kleding die werd aangetroffen lijkt het vast te staan dat het hier niet gaat om een bemanningslid of passagier van een vliegtuig. Eerder lijkt er sprake te zijn van een opvarende van een schip.

Het staat vast dat LST 420 een groot aantal onderofficieren aan boord had toen het zonk van wie velen nog worden vermist en het lijkt daarom waarschijnlijk dat het lichaam in de maanden na het zinken naar Velsen is gedreven. Dit lijkt te stroken met de stromingen langs de kust.

De RAF is eveneens van mening dat dit het meest waarschijnlijke scenario is.

De vraag wie er ligt begraven in Wijk aan Zee is hiermee echter nog lang niet beantwoord.

Zelfs al zou het ooit vast komen te staan dat de korporaal daadwerkelijk afkomstig is van LST 420 dan is het nog maar de vraag of ooit vastgesteld zal kunnen worden wie van de 39 slachtoffers hij zou zijn.

Het uiteindelijke doel is om ooit tot een identificatie te komen, doch dit zal zoeken zijn naar de spreekwoordelijke speld in de hooiberg.

Er is echter inmiddels een spoor naar (waarschijnlijke) familieleden van een van de 39 omgekomen korporaals aan boord van LST 420. De factor TIJD werkt echter in het nadeel aangezien mensen die eventueel uit eerste hand informatie zouden kunnen verstrekken over de kenmerken van deze vermiste wellicht niet meer in leven zijn. De kans dat ook dit spoor doodloopt, is daarom helaas verre van denkbeeldig. Het blijft echter een punt van aandacht en onderzoek in de hoop er toch nog achter te kunnen komen.

Dankbetuiging

In het kader van dit onderzoek is een groot aantal personen en instanties geraadpleegd in binnen- en buitenland. Instanties en personen zonder wie dit onderzoek niet de resultaten zou hebben opgeleverd die het nu heeft.

Ik ben dan ook vooral de volgende mensen zeer erkentelijk:

- Eric Pepper (Down Ampney Association Engeland) voor zeer actieve naspeuringen in Engeland en aan wie ik een veelheid aan informatie heb te danken;
- Dhr. Damen uit Amsterdam. Mijn voorganger in dit onderzoek en aan wie ik het opgravingsrapport heb te danken;
- Graham Day (RAF Air Historical Branch) voor het verstrekken van informatie en de lijst met slachtoffers;
- Ivan Hamilton voor een ooggetuigenverslag van het zinken van LST 420;
- Dhr. van der Linden, archivaris Gemeente Beverwijk, voor het traceren van rapporten en het verstrekken van veel plaatselijke informatie.
- John Barlow voor zijn hulp in het traceren van vermoedelijke familie van een van de 39 korporaals in Engeland.
- Dhr. Ypma, voor het verstrekken van informatie uit de eerste hand.

Patrick van den Berg

Boekennieuws

Het boek "Een zak met haver" door Jacob Boudewijn (zijn echte naam is Co Buur) is een persoonlijk relaas over honger, kou en verzet in de oorlogsjaren 1940-1945 wat zich afspeelt in en om Beverwijk. De prijs is € 16. Uitgeverij Boekenplan.

"Brekers en branding" IJmuiden, reddingstations langs de Nederlandse kust, door Hans Beukema. 130 jaar geschiedenis van het reddingswezen in IJmuiden met de bekende reddingsboten "Neeltje Jacoba", "Johanna Louisa" en "Christien". ISBN 90-804684-6-0. Prijs € 16,95.

"Vital Villages", vertaald: "Vitale dorpen" door Jacky de Vries. In dit boek wordt 7 jaar uitwisseling van 12 verschillende Europese dorpen, waaronder Wijk aan Zee, beschreven. Redactie: Bert Kistjes. Prijs € 25,-.

"Wijk aan Zee, Cultureel dorp van Europa 1999". Een boek met schitterende foto's van de diverse bezoeken uit de 12 verschillende Europese dorpen. Fotografie Riet Molenaar. Prijs € 35,-.

"Broekpolder, een archeologisch monument op een Vinex-locatie", door Gertrudis A.M. Offenbergh. Verkrijgbaar in de N.H.kerk in Heemskerk en bij de Historische Kring Heemskerk of bij de boekwinkel. Prijs € 5,-.

"Een straatje om in Beverwijk" door Jan van der Linden verklaart alle straatnamen van Beverwijk; ook de historische en de informele. Een uitgave van het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland, verkrijgbaar in het Museum en in de boekhandel, 216 pagina's, € 12,50. De eerste druk bevatte enkele druktechnische gebreken, maar deze kan bij de verkoopadressen worden omgeruild voor de verbeterde versie.

"Een plattegrond van Beverwijk met een kaartbeeld uit de jaren 1830-1840" werd op 14 juni uitgebracht door Museum Kennemerland en bevat behalve een schitterende reproductie van deze onbekende kaart van Beverwijk ook een verklarende tekst van J. van Venetien met onder meer nieuwe inzichten in de Beverwijkse azijnmakerijen. Slechts € 2,50, uitsluitend verkrijgbaar in het Museum.

Ook deze zomer uitgegeven door Museum Kennemerland is "Midden-Kennemerland per fiets of te voet". Een zeer gedetailleerde kaart van de gehele IJmond, met daarop alle monumenten en cultuurhistorische waarden, plus bijbehorend boekje met toelichting en een beschrijving van alle monumenten in Heemskerk, Beverwijk en Velsen. Voor € 3,- verkrijgbaar in de meeste musea in de omgeving.

Bij uitgeverij Verloren zal in oktober verschijnen van de hand van Bert Koenen, Jan Morren en Fred Schweitzer: "Midden-Kennemerland in de Vroege en Hoge Middeleeuwen". Over het land, de bewoners en de heren, tussen 700 en 1300. ISBN 90 6550 774 4 plm € 20,-.

Na de Algemene Ledenvergadering op 22 maart jongstleden zou de heer S. van Rookhuizen voor aanvang van de rondleiding ons iets vertellen over de geschiedenis van de Onze Lieve Vrouwe van Goede Raad Kerk. Door de uitloop van de vergadering moest dit toen echter in verband met de beschikbare tijd beperkt blijven tot een aantal hoofdpunten. Jammer voor ons en jammer voor de heer van Rookhuizen, die zijn verhaal goed had voorbereid.

Door de publicatie van zijn verhaal willen we dit alsnog tot zijn recht laten komen.

De kerk van Onze Lieve Vrouwe van Goede Raad

De Klompenkerk werd hij genoemd, net zoals de Heilig Hartschool de Klompen-school was. De parochianen waren voornamelijk tuinders, die op hun klompen naar de kerk gingen, en van wie de kinderen ook op klompen naar school gingen, tenzij ze vrijaf kregen om in de tuin te helpen, zoals bijvoorbeeld tijdens de aardbeienpluk.

Toch hebben deze parochianen, die het echt niet te breed hadden, ervoor gezorgd dat de kerk steeds mooier werd en de nodige kunstschaten en kunstwerken vergaarde. Ook was de opbrengst van de collecten regelmatig hoger dan die van de andere kerken. Het is bekend dat één van de pastoors na de collecte naar zijn collega van de Breestraat belde om te informeren hoeveel hun collecte had opgebracht, en er dan het nodige bijdeed zodat de Goede Raad een betere opbrengst had.

De geschiedenis van onze kerk begint eigenlijk als Bisschop Collier van Haarlem opdracht geeft aan kapelaan Haver om op 12 september 1913 in Beverwijk aanwezig te zijn, voorlopig als kapelaan van de St. Agathakerk, om maatregelen te nemen voor de oprichting van een tweede, nieuwe parochie in Beverwijk. Een bouwcommissie werd benoemd, bestaande uit de heren Petrus Bersee, Johannes Mulder, Anthonius Goemans en Everardus Tromp, met kapelaan Haver als voorzitter. Op 7 oktober werd ten overstaan van notaris Donker een voorlopige koopakte getekend van een huis met schuur en erf en tuingrond genaamd "het Hooiweidje", gelegen aan de Arendsweg, hoek Galgenweg, voor f 10.000,- oftewel circa f 1,45 per m². De verkoper was Evert Lubbers, een niet-katholieke tuinder.

Het Hooiweidje zou zijn naam danken aan het feit dat, vanwege brandgevaar, binnen Beverwijk geen hooi vervoerd mocht worden. Hier echter wel. Een ander verhaal zegt dat de akker eens voor een wagen hooi verkocht zou zijn. De gevelsteen in de erker van de pastorie herinnert hieraan met de tekst: IN LOCO PASCUAE (op de plaats van de wei).

Tot bouwmeester werd aangewezen de heer Kropholler. Kropholler, geboren te

Amsterdam in 1881 en overleden te Wassenaar in 1973, was een leerling en volgelinge van Berlage. Hij was dus bijzonder jong tijdens de opdracht: 33 jaar.

Omdat het nodige geld niet direct bijeengebracht kon worden werd besloten de kerk slechts gedeeltelijk op te trekken, circa tweederde van de huidige lengte, zonder toren, en de pastorie in haar geheel.

Via een liefdadigheidscollecte in de oude kerk van kapelaan Haver, een verloting, verkoop van prentbriefkaarten en diverse geschonken artikelen zoals een zilveren horloge van paus Pius X werd f 19.335,- bijegebracht.

Op 20 mei 1914 werden kerk en pastorie in Hotel Ter Burg publiek aanbesteed onder R.K. aannemers. De laagste inschrijver was Gerard van Elswout Azn. te Scheveningen en op 28 mei werd het contract van aanneming getekend met de aannemer voor f 57.561, waarbij afgesproken werd de kerk 4 meter langer door te trekken dan de oorspronkelijke plannen bij de aanbesteding.

Op 2 juni werd begonnen met de eerste werkzaamheden. Op 13 juni 1914 gaat het eerste beton erin (in de kelder).

Bloedig gevecht tussen voorlieden Kuilman en Vessies om zandaanvoer. Kuilman had den baas toegestaan een anderen voerman in te roepen. Vessies wou dit eerst niet. Later weer wel, toen hij een dichter nabijgelegen zandgelegenheid vond. V.d. Lem zou hem met paarden helpen. Over die tussenmenging van Van der Lem was Kuilman woedend. Gevecht op de Meerstraat. Vessies blauw gezicht. Kuilman ontoonbaar. Dreigementen van Kuilman's zonen tegen Vessies.

Op 1 augustus lagen de werkzaamheden echter volledig stil in verband met de mobilisatie; architect, aannemer, uitvoerder enz. waren onder de wapenen geroepen. Op 5 oktober vond hervatting van de onderbroken bouw plaats.

De eerste steenlegging geschiedde door deken Waare van Beverwijk op 21 oktober 1914. Links naast het Maria-altaar is deze steen te vinden.

Door bisschoppelijke vormreizen vond de consecratie van de kerk niet plaats op 26 april, de feestdag van O.L. Vrouwe van Goede Raad, maar op 10 mei 1915.

's avonds 9 mei 1915, toen men de H. Relikwieën wilde inbrengen, vond men de kerk op lastgeving van de aannemer kwaadaardig van binnen gesloten. De betaling van de negende of afleveringstermijn was n.l. geweigerd, omdat naar het oordeel van de architect 't werk niet voldoende was voltooid. *Den timmerman Hergarden werd gelast voor de Bouwcommissie door het raam in te klimmen en zoo de kerkdeur van binnen te ontgrendelen.*

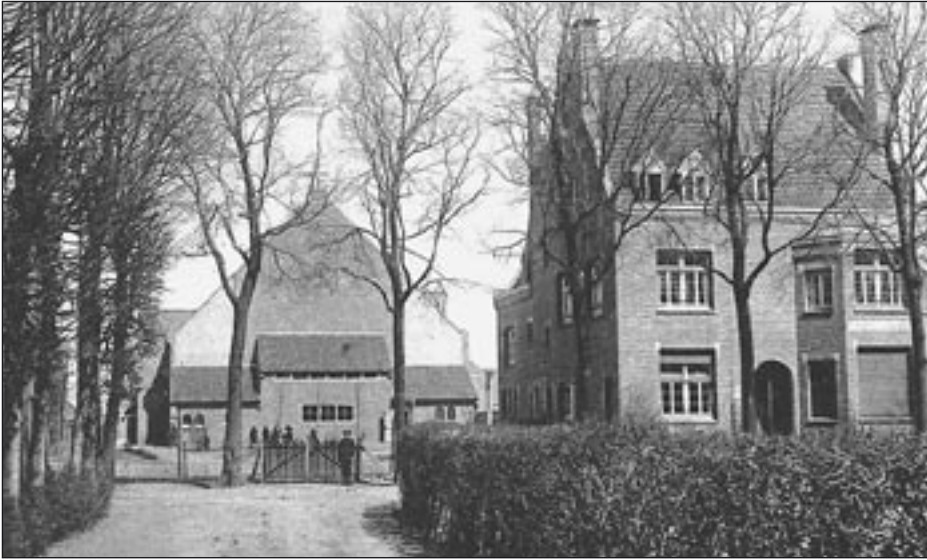
De relikwieën zijn van de HH martelaresen Cunera en Vincentia.

De eerste dopelingen waren Gerardus Bakker van de Boeweg en Antonia Joanna Maria Jansen van de Bankelaan op 14 mei 1915.

Op 12 juni 1914 weigeren Burgemeester en wethouders van Beverwijk verlof tot aanleg van een kerkhof, als zijnde ontworpen binnen 50 meter van de bebouwde kom der gemeente Wijk aan Zee en Duin. Na beroep van de bouwcommissie vernietigde Gedeputeerde Staten de afwijzende beschikking van B en W op 8 februari 1915 en op 6 april 1915 was het kerkhof aangelegd en de eerste begrafenis vond plaats op 5 juni n.l. van Cornelia Arisz, echtgenote van Joannes H. Vessies (69 jaar, in de tweede rang).

30 juli 1916 zegende Deken A. Waare onder het lof de, nu nog bestaande, 90 kilo zware Angelus-klok in. Voor f 311,- was deze gegoten in Engeland. Het bedrag was door de parochianen bijeengebracht. In de klok staat geschreven:

*Moeder des Heeren
U te vereeren,
Luidt Gods bevel.
'k Heet Gabriël.*

Op 18 februari 1922 werd pastoor Haver opgevolgd door kapelaan Wouterlood.

Op 20 juni 1923 vond de aanbesteding plaats van de U.L.O. voor meisjes. Mej. Anna Maria Petronella Sam werd hoofd der school.

Op 24 september 1924 werd aan orgelbouwer J.J. van den Bijlaardt te Dordrecht de opdracht verstrekt tot het bouwen van een orgel. De plaatsing begon op 8 juni 1925. De steenhouwer N.J.Groot uit Beverwijk legde de hardstenen trappen van altaren en priesterkoor aan in oktober 1926.

26 april 1927: aanbesteding in de Josefzaal voor de afbouw van de kerk. Besloten werd het werk op te dragen aan P. Langendijk te Beverwijk voor f 46.444,-.

Op 27 april 1927 werd Dorus Kanne benoemd tot (hulp)koster. Op 5 mei kreeg H.L. Eyking ontslag en op 15 mei kwam Dorus Kanne in dienst.

De H. Hartschool werd in gebruik genomen op 1 september 1930, met de heer J.G. van de Nes, onderwijzer aan de leer-school als hoofd. Als onderwijzers werden benoemd aan de jongensschool: de heren Sjoerd De Jong, Jos. Notten, H. Drinkgreve en Th. Knippen en de dames G.C. Uitermark en Alie Spruyt. Aan de meisjesschool: mej. Chr. Spruyt, A.M.J. Steer, M.T. Vonk, H. Koopman en E.M. v.d. Velden. Wegens bedanken van mej. v.d. Velden werd mej. M.A.N. Bindels aangenomen.

Ook werd in 1930 besloten over te gaan tot de bouw van een dubbel woonhuis op de hoek Arendsweg/Galgenweg, voor het hoofd van de jongensschool en voor de koster.

15 juni 1931 werd pastoor Wouterlood vervangen door de pastoor van het Haagsche Weeshuis v.d. Pavoordt.

26 juni 1931: de nieuwe pastoor P. v.d. Pavoordt deed zijn intrede in de Parochie. Om zes uur werd hij aan het station afgehaald door het Kerkbestuur en per auto van F. Seignette naar de Pastorie gebracht.

Tientallen bruidjes en een grote groep 'blauwhemden' stonden op de Boeweg, de klokken luidden en voor de pastorie zongen de schoolkinderen een welkomstlied.

30 Januari 1933 Zondagmiddag tussen 3 en 4 uur heeft een krankzinnig meisje, Annie Beentjes, kans gezien om op het altaar en priesterkoor een onbeschrijflijke ruïne aan te richten. Onze beste witte koorkap verbrand. Voor- en achterslot van het tabernakel onklaar gemaakt door er spijkers in te slaan. Dien avond kon het lof niet doorgaan. Twee politieagenten, die het onderzoek instelden hebben op advies van Dr. Duterloo, het meisje naar het krankzinnigen gesticht in Noordwijkerhout gebracht.

-1 maart 1936 Annie Beentjes pleegt voor de tweede maal een soort beeldenstorm in de kerk. Lof van 6 uur kon niet doorgaan. Het kind is den volgenden dag naar Venraay vervoerd.

Vanaf eind oktober 1933 probeerde de deken een grenscorrectie erdoor te krijgen, tot grote onsteltenis van het kerkbestuur. Er werd gediscussieerd over de vraag of men de huur van de plaatsen in de eerste tien banken zal verhogen van 10 tot 15 cent, dit op verzoek van het kerkbestuur van de St. Agatha. Dan zou misschien bereikt worden, dat meerdere parochianen van St. Agatha uit onze kerk zullen wegblijven.

Na ongeveer 7 jaar wint de deken de strijd en op 4 september 1940, bij Bisschoppelijk Besluit, moet de parochie een belangrijk stuk afstaan aan de parochie van de H. Agatha. Een belangrijk stuk, waarin juist de burgers en intellectuelen wonen, waardoor de parochie van OL Vrouw van Goeden Raad met uitzondering van wat tuinders in 't voormalige Wijk aan Duin een echte volksparochie is geworden. 29 september 1940 wordt de nieuwe grens van de kansel bekend gemaakt en treedt

het Bissch. Besluit in werking, waardoor een zeer aantrekkelijk deel, dat aan de parochie met hart en ziel verknocht was, voor de parochie verloren is gegaan.

Het gevolg was op 22 december 1940 al duidelijk merkbaar. De grote collecte voor de armen bracht f 300,- op (Agatha f 700).

21 oktober 1940: Leonardus Henricus Oudejans volgde pastoor v.d. Pavoordt op, die op doktersadvies zijn emeritaat moest aanvragen. Hij ligt op ons kerkhof begraven.

31 mei 1941 werd de nieuwe doopvont geplaatst in de nieuwe doopkapel.

13 juni 1941 kwam de jobstijding, dat beide H. Hartscholen voor de Wehrmacht ingenomen zullen worden door de Deutsche overheid. Op 7 augustus werd de Sancta Maria School, de meisjes-ULO, door een kleine groep Rijksduitsers bezet. De ULO-school zoekt onderdak op de jongens-ULO van de Heer Vernooij.

Het kerkbestuur ontving 3 december 1942 van het Gemeentebestuur officieel bericht over de vordering van de klokken. Op 11 april 1943 werden de vier klokken uit de toren gehaald.

7 mei 1943: preek door kapelaan Buys voor 't eerst op de nieuwe preekstoel.

7 oktober 1944: de elektrische voorziening staakte. De heer Beliën zorgde met een auto-schijnwerper met accu voor 's zondags verlichting en de heer A. Hendriks, door 't gratis verstrekken van ruwe olie, voor lamp-verlichting in de kerk door de week.

1 januari 1945. Wegens het stilleggen van de electra in de hostiebakkerijen werden de particles gehalveerd en daarna zelfs lange tijd gevierendeeld.

Half juni 1945 kwamen de H. Hartscholen eindelijk weer vrij, na de inlegering van achtereenvolgens drie Duitse Batterijen, daarna 1 jaar langer voor de O.T. en vanaf begin mei was het 56ste Engelsche Heavy Regiment er gelegerd.

Pastoor Oudejans had de laatste jaren al veel gesukkeld met chronische bronchitis. Na 14 dagen bedlegerig geweest te zijn werd hij naar het ziekenhuis overgebracht. Daar stierf hij 2 dagen later plotseling op 14 november 1945. Zijn opvolger pastoor Vollebregt arriveerde op 7 december.

31 oktober 1946: het nieuwe priestergraf is klaar gekomen, een gemetselde kelder voor 4 personen. Het stoffelijk overschot van pastoor Oudejans is als eerste erin bijgezet.

9 September 1947. Kapelaan Buys werd na het biechthoren bij de eerw. Zusters te Castricum en na zelf gebiecht te hebben bij de pastoor van Castricum op de terugweg in het donker op onbekende wijze (niet door een aanrijding) neergeslagen. Hij werd gevonden met een zware hersenschudding. Op 11 november werd hij uit

het ziekenhuis ontslagen, maar hij moest nog een maand of drie rust houden.

Augustus 1948: drie nieuwe klokken werden besteld, die op 19 november arriveerden.

Zij kregen dezelfde namen als de gestolen klokken: Maria, Joseph en Petrus.

8 februari 1953: Collecte voor de watersnood-slachtoffers. De opbrengst van onze parochie was f 10.000,-, het hoogste van het gehele dekenaat en slechts door een tiental in heel Nederland overtroffen.

Op 19 augustus 1964 kreeg pastoor Vollebregt zijn ontslag na zijn emeritaat aangevraagd te hebben. Hij verhuisde naar de Dr. Schuitstraat 34 met zijn beide huishoudsters, die vele jaren bij hem in dienst waren. De Hoofdaalmoezenier van het Apostolaat ter Zee te Amsterdam, de Z.E. Heer H. Snelders volgde hem op.

Op 1 november 1964 ging Koster Kanne na 37^{1/2} jaar met pensioen.

Pastoor Snelders werd in 1966 opgevolgd door pastoor Th.Scholtes.

Op 29 maart 1969 overleed pastoor Vollebregt. Hij werd bijgezet in het priestergraf.

Pastoor Scholtes vertrok in 1971 naar de Beemster.

Kapelaan Gerard Tol, die op 26 augustus 1960 in de parochie kwam als één van de 3 kapelaans, bleef alleen achter. In 1985 werd hij pastoor. Op 9 januari 1994 zou hij met 'pensioen' gaan, maar op verzoek van deken Berkhout bleef hij langer en hij verhuisde officieel per 1 november d.a.v. naar de Plantage. In augustus 1995 kreeg de Goede Raad een pastoraal werker: Ton Bersee. Op 9 augustus 1998 nam deze alweer afscheid en op 28 november 1999 werd de nieuwe pastor Mevrouw B. Schipper gepresenteerd.

In maart 1986 vormden de drie centrumparochies voortaan één werkgebied.

Het aantal eucharistievieringen in de drie kerken nam af van elf naar acht per week-einde. De drie parochies waren gelijkwaardig aan elkaar. Het behoud van elk der parochies stond voorop. Daarom bleven de parochiebesturen ook autonoom functioneren. Pastor Tol werd door de bisschop benoemd tot leider van het team van centrumpastores.

Op 1 januari 1995 werd door de 5 parochies "St.Eloy" gevormd en verloren de 5 kerkbesturen hun zelfstandigheid.

Door het teruglopend aantal kerkbezoekers en daardoor natuurlijk ook verminderde inkomsten was het noodzakelijk, dat kerkruimtes moesten verdwijnen of verkleind worden. Voor ons complex betekende dit dat de pastorie, de Josefzaal en de voormalige meisjes-ULO verkocht werden aan een projectontwikkelaar, die er appartementen in wilde maken. Het kerkgebouw en de toren blijven volgens de laatste plannen voor ons behouden. Tweederde blijft gebedsruimte en in het achter-

ste gedeelte van het gebouw zullen ruimten gecreëerd worden om het verlies van de pastorie, de Josefzaal en de voormalige ULO op te vangen.

Op 30 januari 1988 werd de kerk van Onze Lieve Vrouw van Goede Raad op de provinciale monumentenlijst geplaatst, evenals de Sint Josephkerk in Velsen-Noord.

De beide kerken in de IJmond zullen nu in ieder geval niet gesloopt worden en als voorbeeld gelden van kerkelijke architectuur uit het begin van deze eeuw.

In de inventarisatie van de provincie werd gesteld dat de architectuur-historische waarde van de kerk zo groot was, dat plaatsing op de monumentenlijst noodzakelijk was, vooral omdat de kerk als vroegste en authentiek voorbeeld van de kerkarchitectuur in het oeuvre van Kropholler beschouwd kan worden. Ook de zeldzaam geworden samenhang tussen kerk en bijgebouwen werd heel bijzonder geacht, evenals de kunstwerken in de kerk.

Op 10 augustus 2001 werd het Rooms-katholieke kerkcomplex 'Onze Lieve Vrouw van Goede Raad' officieel Rijksmonument. Volgens het besluit is het complex bestaande uit een kerk 'O.L.V. van Goede Raad', een pastorie 'In loco pascue', een voormalig patronaatsgebouw 'St.Jozefzaal' en een voormalige ULO-school van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorisch waarde als gaaf (exterieur en interieur) bewaard voorbeeld van kerkelijke architectuur uit het eerste en tweede kwart van de twintigste eeuw, opgetrokken in Kropholleriaanse stijl. Daarnaast heeft het complex situationele waarde vanwege de beeldbepalende ligging op de hoek van de Arendsweg en Galgenweg. Het complex is tevens van belang als karakteristiek onderdeel uit het oeuvre van architect A.J. Kropholler.

S. van Rookhuizen

De illustraties zijn van de foto-CD van Jan van der Linden.

Boekenverkoop

Verkrijgbaar in het Museum tijdens de openingsuren:	leden	niet leden
Hist.reeks 1 Dagverhaal der doormarcheerende troepen	€ 8,-	€ 11,25
2 Een haven in de Noordzee, een waterweg naar Amsterdam	€ 8,-	€ 11,25
3 Wijk aan Zee, dorp aan de branding	€ 8,-	€ 11,25
Een straatje om in Beverwijk	€ 10,-	€ 12,50
Fiets-en wandelroute Midden-Kennemerland Inzicht	€ 3,-	€ 3,-
Een plattegrond van Beverwijk 1830 - 1840	€ 2,50	€ 2,50
Beverwijk en zijn industriële geschiedenis	€ 20,-	€ 25,-
Fotoboek Praatjes over en Plaatjes van Beverwijk(ers)	€ 12,50	€ 16,-
Ledenbulletin nr. 24	€ 8,-	€ 9,-
Ledenbulletin nr. 26 "40 jaar amateur-archeologie" (premie voor nieuwe leden)	€ 8,-	€ 11,25
Ledenbulletin nr. 27	€ 8,-	€ 11,25
Weerzien in Beverwijk (verzameling historische verhalen)	€ 9,-	€ 9,-
Het ontstaan van Beverwijk als stedelijke nederzetting	€ 9,-	€ 9,-
Focus op Beverwijk (fotoboek Beverwijk 1940-1980)	€ 17,50	€ 17,50
Matses met aardbeien (geschiedenis v.d. joden in Beverwijk)	€ 6,75	€ 6,75
Catalogus Velser aardewerk tachtig jaar jong	€ 19,25	€ 22,50
Kaart van Beverwijk en Alkmaar van J. v. Deventer, 1560	€ 10,25	€ 10,25
Ets van het oude raadhuis van Wijk aan Zee en Duin	€ 11,25	€ 11,25
Foto-CD met ruim 1200 ansichtkaarten van Beverwijk e.o.	€ 11,25	€ 13,50
Kroniek van het Beverwijks kath. gemengd koor 50 jaar, nog enkele exemplaren, inclusief CD	€ 16,-	€ 16,-
Verder hebben we nog enkele oude ledenbulletins, per stuk	€ 2,25	€ 2,25
Alle charters uit het Museumbezit tussen 1500 en 1873, getranscribeerd en met samenvatting en/ of transportacteformulier en voorzien van een uitgebreid register, waarin o.a. alle persoonsnamen en veldnamen, in drie afzonderlijke delen gebundeld tot één gebonden boek van 274 pagina's. <i>Op bestelling:</i>	ca € 24,-	
Transcriptievanderaadsvergaderingen vandestad Beverwijk vanaf 1642. Deel I (1642-1650). Een schat aan interessante en verrassende gegevens over het wel en wee van de stad en haar burgers in vroeger tijden zult u hierin – en in de komende delen- aantreffen.		
Plastic ringband, 57 pagina's. <i>Op bestelling:</i>	ca € 6, 25	
<i>U kunt zich voor een abonnement opgeven bij E. Toepoel, tel. 228497</i>		

Historische reeks nr. 1 en nr. 3 zijn tevens uitgegeven als ledenbulletin. Als U de reeks compleet wilt hebben is het aan te raden om nr. 2 alsnog aan te schaffen. De prijzen zijn excl. verzendkosten.

Bent U slecht ter been of geven de openingsuren U problemen, neemt U dan contact op met IJs Luttik, telefoon 0251-227123.

colofon

De Nieuwsbrief is een uitgave van het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland en Museum Kennemerland te Beverwijk en verschijnt 3 x per jaar. Daarnaast verschijnt 1 x per jaar een ledenbulletin voor de leden van het Genootschap.

Redactieadres:
Vondellaan 62,
1942 LK te Beverwijk;
email: avdongen@wanadoo.nl

Secretariaatsadres Museum Kennemerland:
T.F. Postma, Kerkemaayerskamp 48,
1991 BX Velsbroek, tel. 023-5380425,
email: tonnic@wanadoo.nl
www.MuseumKennemerland.nl

Secretariaatsadres Historisch Genootschap Midden-Kennemerland:
J.J.M. Brakenhoff
Anemonenlaan 11
1943 BC Beverwijk
telefoon 0251 - 226291
email: jabrak@wanadoo.nl
www.geschiedenisbank-nh.nl

Nieuwe leden van het Genootschap kunnen zich opgeven bij de ledensecretaris:
Mw. P.M. Pennycook-Hilbers, Acacialaan 65,
1943 GR te Beverwijk,
tel. 0251-220150
email: gkpennycook@hotmail.com

De contributie bedraagt minimaal. € 10,- per jaar (meer mag!) + voor leden buiten de IJmond € 2,50 aandeel in de portokosten. Nieuwe leden kunnen zich ook opgeven door dit bedrag over te maken op postgirorekening nr. 224943 t.n.v. Historisch Genootschap Midden-Kennemerland te Beverwijk, met de vermelding: "nieuw lid". U ontvangt dan p.o. het ledenbulletin van dat jaar + de reeds verschenen nieuwsbrieven + een welkomstpremie.

Op 2 september 2003 zal de villa Beeckzang, aan de Beecksanghlaan in Velsen-Noord, 100 jaar in het bezit zijn van de familie Koster. In de onlangs verschenen *Velisena Nieuwsbrief* van augustus/ september van de Historische Kring Velsen beschrijft Jan Morren in een zeer lezenswaardig artikel de geschiedenis van deze buitenplaats.

Omdat dit Velsens monument wel heel erg *bijna Beverwijk* is willen ook wij met deze afbeelding – te vinden op de CD *Groeten uit Beverwijk-Wijk aan Zee-Velsen-Noord* van J. van der Linden – dit bijzondere jubileum onder uw aandacht brengen.

Wij feliciteren de heer en mevrouw Koster met hun zo prachtig bewaard gebleven bezit!